Dom M. Fulekovej

Architekt Milan Michal Harminc (1869 – 1964) je považovaný za jedného z najproduktívnejších architektov 20. storočia, a to aj vďaka svojej húževnatosti, snahe a prispôsobivosti. Jeho stavby môžeme nájsť na území Slovenska, Maďarska, ale aj v niektorých mestách Rumunska, Srbska a Ukrajiny. Vďaka jeho aktívnej projektantskej a staviteľskej práci počas 65 rokov navrhol takmer tristo stavieb, z toho 170 sa nachádza v slovenských mestách a dedinách. Jeho tvorba je naozaj široká, od verejných stavieb, múzeí, sanatórií, nemocníc, škôl, nájomných a rodinných domov až po chrámy a kostoly pre všetky konfesie. Ako najznámejšie príklady možno uviesť Slovenský dom Dr. Stodolu v Liptovskom Mikuláši, Múzeum v Martine, Sanatórium v Novom Smokovci, Bankový palác Tatra banky v Bratislave, evanjelický kostol v Žiline, Zemedelské múzeum (dnes Slovenské národné múzeum) v Bratislave a Slovenské národné múzeum v Martine...

Jeho rozsiahlu tvorbu nie je možné vymenovať, avšak pre všetky stavby je typické autorove využívanie adekvátneho tvaroslovia a celkové pôsobenie v rámci predovšetkým mestského prostredia. Harmincove projekty možno rozdeliť do troch období na základe architektonického tvaroslovia, pričom predstavujú zároveň tri výtvarné prúdy európskej architektúry a zároveň ich rozvoj. Prvé obdobie predstavuje jeho pôsobenie v Budapešti, kde vyrastal a jeho začiatky v tvorbe, kde sa najviac prejavuje pseudohistorizmus, secesné a barokové prvky. Do druhého obdobia sa radia jeho projekty a stavby po roku 1915, kedy sa presťahoval na Slovensko a v jeho tvorbe možno skôr pozorovať vplyv nemeckej európskej architektúry a výrazné monumentálne stavby. Tretie obdobie spadá od roku 1929, kedy v tvorbe môžeme pozorovať vplyv konštruktivizmu a funkcionalizmu, jednoduchosť hmoty a členenia.

Dom M. Fulekovej na Vansovej ulici
Autor fotografie: Mgr. Zita Radosová

Architekt Milan Michal Harmin zanechal svoju stopu aj v Prievidzi, a to prostredníctvom rodinného domu pani M. Fulekovej, nachádzajúci sa na ulici T. Vansovej (v minulosti nazývaná aj Hojčova či Hollého). Datovanie stavby možno doložiť do roku 1945. V súčasnosti sa v dome nachádzajú priestory pre prax Strednej odbornej školy obchodu a služieb. Dom má jednoduchá fasádu členenú okennými otvormi, ukončený je stanovou strechou s valbovými vikiermi. Tento nenápadný a skromný dom predstavuje spomienku na nadaného a pracovitého architekta, ktorý napriek tomu dlho ostával nepoznaný a nedocenený, doma i v zahraničí.

Otázka: Aká rôzne typy stavieb postavil počas svojej aktívnej architektonickej a staviteľskej činnosti?

Spracovala: Mgr. Zita Radosová